

Na osnovu člana 35. stav 1. podstav 1.1. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosova (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/16. avgust 2010) kao i člana 21. stav 2. i člana 22. stav 7. Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/8. maj 2012) Odbor Centralne banke na sastanku održanom 29. novembra 2018. je usvojio sledeću:

UREDBU O OSNIVANJU DOPUNSKE INDIVIDUALNE PENZIJE OD DAVALACA PENZIJE

Član 1.

Svrha i delokrug

1. Svrha ove uredbe je utvrđivanje zahteva, načela i uputstva za osnivanje dopunske individualne penzije od strane davalaca penzija.
2. Ova uredba se primenjuje na davaoce penzija koji se licenciraju od CBK-a za davanje dopunskih penzija na Kosovu.

Član 2.

Definicije

1. Svi izrazi u ovoj uredbi imaju isto značenje kao i izrazi definisani članom 1. Zakona br. 04/L-101 o izmenama i dopunama Zakona 04/L-101 o penzijskim fondovima Kosova (u daljem tekstu: Zakon o penzionim fondovima) i / ili sa sledećim definicijama u smislu ove uredbe:
  - 1.1 *Davalac penzija*- podrazumeva finansijske institucije, banke, instrumente otvorenih investicija i osiguravajuća društva koja osiguraju dopunske individualne penzije u skladu sa Zakonom o penzionim fondovima;
  - 1.2 *Korisnik* - fizičko lice kojeg je odredio član fonda, a ako član fonda nije nikoga odredio ili ako imenovani korisnik umire pre člana fonda, onda su korisnici naslednici člana fonda, koji su

fizička lica koja imaju ili mogu da steknu pravo na penziona sredstva na osnovu prava člana fonda;

- 1.3 *Invalidska penzija* - podrazumeva penziju koja se stiče pre nego što se napune 65. godina od osobe koja pati od kvalifikovanog invaliditeta i da važeće zakonodavstvo mu daje pravo da počne sa penzijom;
- 1.4 *Upravni organi*- podrazumeva Odbor direktora korporacije koji je licenciran kao banka, osiguravajuće društvo ili druga finansijska institucija;
- 1.5 *Starosna doba za penzionisanje* – podrazumeva starost od 65. godina;
- 1.6 *Propisi o penzijama* - podrazumeva dokument pripremljen od davalaca penzije koji utvrđuje uslove i postupke za osiguranje doprinosa i podnošenja zahteva za beneficije;
- 1.7 *Registar davalaca penzije* – podrazumeva knjigu ili registar koji se vodi od strane CBK-a koji sadrži spisak svih licenciranih davalaca penzija i kopije odgovarajućih pravila penzije.

Član 3.

Opšti uslovi za osnivanje individualnog dopunskog penzijskog fonda

1. Predloženi davalac penzija treba da budu jedna od sledećih finansijskih institucija:
  - 1.1 Banka koja je licencirana od strane CBK-a u skladu sa važećim zakonodavstvom za banke u Republici Kosovo;
  - 1.2 Društvo za osiguranje života koje je licencirano od strane CBK-a u skladu sa važećim zakonodavstvom za osiguravajuća društva u Republici Kosovo;
  - 1.3 Investiciona kompanija ili kompanija za upravljanje sredstvima koja je licencirana od strane CBK-a kao finansijska institucija u skladu sa važećim zakonodavstvom.
2. Davalac penzije i njegovi upravni organi su fiduciarni individualnih učesnika koji kupuju penzije.
3. Davalac penzije mora da vodi računovodstvo i upravlja penzijskim sredstvima odvojeno od svojih sredstava i drugih aktivnosti.
4. Davalac penzije, preko svojih upravnih organa, bira staratelja i upravnika sredstava u skladu sa zakonskim i regulacionim zahtevima za staratelje i upravnike sredstava.
5. Davalac penzije aplicira za licencu kao davalac penzija u CBK, u skladu sa zahtevima Uredbe o licenciranju davalaca dopunskih individualnih penzija.

Član 4.

Posebni zahtevi za osnivanje dopunsko individualnog penzijskog fonda

1. Propisi o penzijama davalaca penzija, potpisani od svojih upravnih organa, moraju da sadrže:
  - 1.1 Oblik penzionog fonda (utvrđena beneficija ili doprinos);
  - 1.2 Naziv, lokacija i detalji banke davalaca penzija;
  - 1.3 Uslove za registraciju pojedinaca kao učesnik u penziji;
  - 1.4 Postupak za davanje penzijskih doprinosa i obaveza učesnika, ako se primenjuje, uključujući jasan opis bilo koje kazne ukoliko se ne uspeva da se ujedini u plan doprinosa, ako se primenjuje;
  - 1.5 Za penziju sa utvrđenim beneficijama, korišćenu metodologiju za aktuarske proračune za određivanje iznosa zahtevanih doprinosa kao i postupci, vreme i način obaveštenja i slanja izveštaja o učesnicima o tome kako se upravljaju sredstva penzionog fonda;
  - 1.6 Za penziju sa utvrđenim doprinosima, postupke vođenja evidencije o doprinosima i odvijanju investicija (sa dobitkom ili gubitkom) za raspodelu na individualne račune učesnika i obaveštenje učesnicima o iznosu na njihovim ličnim računima, najmanje jednom godišnje;
  - 1.7 Obaveze davalaca penzija;
  - 1.8 Izjavu načela investicija za penziona sredstva, uključujući raspodelu sredstava, mešanje, razdvajanje (diversifikaciju) i druga pitanja kao i postupci za izbor upravnika sredstava;
  - 1.9 Postupak za izbor staratelja penzionih sredstava;
  - 1.10 Kriterijume, postupke i načine isplate penzija za učesnike, uključujući mogućnost da živi supružnik može da povuče penziju; kriterijume i iznose takvih beneficija i prava korisnika kao i prirodu kvalifikacije invalidnosti;
  - 1.11 Kriterijume i postupke za prenos učesnika od davalaca penzija;
  - 1.12 Postupke i formalnosti zahtevani za dopunu i izmenu propisa o penzijama;
  - 1.13 Postupke koji se zahtevaju za prekid penzije;
  - 1.14 Ostale zahteve koje CBK može odrediti.
2. Izjava o načelima investicija kao deo propisa o penzijama treba da sadrži najmanje sledeće:
  - 2.1 Kvalitativne investicione osobine za pružanje sigurnosti i profitabilnost investicija;
  - 2.2 Kvantitativne ciljeve povratka investicija i način na koji će ovaj cilj biti postignut iz godine u godinu;
  - 2.3 Najvišu proporcionalnu granicu koja se može postaviti nekoj vrsti investicije;
  - 2.4 Najvišu proporcionalnu granicu koja se može uložiti u jedan emiter ili entitet;

- 2.5 Vrstu i klase investicije gde sredstva ne mogu da se stave/ investiraju;
  - 2.6 Minimalne zahteve za likvidnost ili zahtevane odredbe ukupnih investicija;
  - 2.7 Način na koji učinak investicija se izveštava od upravnih organa, za učesnike i CBK;
  - 2.8 Vreme, učestalost i način na koji upravni organi razmotre izjavu o načelima investiranja, praćene postupke za razmatranje kao i postupke kroz kojih učesnici i CBK se obaveštavaju o promenama vršenih tokom razmatranja.
3. Licencirano društvo za osiguranje života može samo obezbediti program penzionisanja davanjem penzije sa utvrđenim beneficijama. Društvo za osiguranje života mora ispuniti sledeće uslove:
    - 3.1 Neprekidno održava marginu solventnosti u skladu sa propisima CBK-a o osiguranju života;
    - 3.2 Ima kvalifikovano i iskusno osoblje u penzijama i anuitetima;
    - 3.3 Ima angažovanog aktuara;
    - 3.4 Obračunava i održava tehničke provizije za obaveze koje proizilaze iz programa penzije sa utvrđenim beneficijama u skladu sa aktuarskim metodologijama definisane u Uredbi o finansiranju i aktuarnoj proceni sporazuma o penzijama sa utvrđenim beneficijama.

Član 5.

Načela i smernice za osnivanje dopunsko individualnih penzija od davalaca penzija

1. Davaoci penzija, za osnivanje dopunske individualne penzije prilikom izrade propisa o penzijama i sprovođenju svojih programa penzija treba primenjivati sledeća načela i uputstva:
  - 1.1 Penzijska sredstva moraju biti držana u odvojenim računima od sredstava koja pripadaju drugim poslovnim aktivnostima društva, staratelja ili upravnima sredstava, uključujući računovodstvo, staratelja, investicije i upravljanje;
  - 1.2 Penzijska sredstva se finansiraju iz doprinosa pojedinaca i prihoda investicija koji proizilaze iz istih. Fond penzionih sredstava treba da se akumulira tako da bude u stanju da adekvatno isplati obećanja penzije. Pored toga, davalac penzija za penzije sa utvrđenim beneficijama je dužan da održava nivo finansiranja u skladu sa aktuarskim obavezama svojih penzionih sporazuma u bilo koje vreme i koji se prilagodi zahtevima finansijskog plana iz člana 14. stav 11. Zakona o penzionim fondovima;
  - 1.3 Davalac penzije treba da promoviše samo ciljeve svog programa penzija kako bi dao penzije i da penziona sredstva su investirane za podršku tih ciljeva. Administracija i upravljanje programima penzije treba da se sprovode uz najveću transparentnost koja se zahteva od upravnih organa da daje učesnicima posebne informacije i izlaganja o njihovim sredstvima i dotičnim pravima;

- 1.4 Investicije, zadržavanje i korišćenje penzionih sredstava podležu nadzoru kako bi se osiguralo da penzijska sredstva se koriste samo za isplate penzija. CBK vrši nadzor nad poslovanjem davalaca penzija u svim pitanjima u vezi šeme penzije, investicija i staratelja penzionih sredstava. CBK treba da vodi registar davalaca penzija koji će biti javni;
- 1.5 Interes učesnika u programu penzije je njeno/njegovo pravo na imovinu. Pravo učesnika na vlasništvu penzionih sredstava stečeno od svog doprinosa na program penzija se stavlja na raspolaganje njemu/njoj samo za plaćanje penzije kada on/ona dostiže starosnu granicu za penziju ili u slučaju invalidske penzije u skladu sa važećim zakonodavstvom ili za svog(ju) korisnika(cu) u slučaju smrti pre početka penzije. Penzije su namenjene da obezbede prihod starijima.

Član 6. Sprovođenje i mere za poboljšanje

Kršenje odredaba ove uredbe podležu merama predviđenim zakonodavstvom na snazi.

Član 7. Ukidanje

Stupanjem na snagu ove uredbe biće ukinuta Pravilo br. 13 o osnivanju dopunskih individualnih penzija od strane penzionih provajdera od 25. jula 2002. godine.

Član 8. Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu 15. dana nakon usvajanja od strane Odbora Centralne banke.

Flamur Mrasori

Predsednik Odbora Centralne banke